

VOORSTEL

zaaknummer: 362908
afdelingsnaam: BO/Advies
steller: Tineke Bouchier-Marianne Sinnema
onderwerp: Vangnetregeling BUIG 2016

Voorstel

1. **Kennis te nemen** van de globale analyse van de mogelijke oorzaken van het tekort op het BUIG-budget;
2. **Kennis te nemen** van de geschetste aanpak om het tekort terug te dringen;
3. De begroting 2016 te wijzigen voor het nadeel op de BUIG van € 1.897.000 en het nadeel ten laste te brengen van het rekeningresultaat / algemene reserve zoals in onderstaande tabel opgenomen.

Prog	Lasten	Baten	Saldo
3 Werken - BUIG	4.650	-2.753	1.897
Totaal begrotingswijziging	4.650	-2.753	1.897

Samenvatting

Hilversum ontvangt net als vorig jaar minder geld van het Rijk voor de bijstandsuitkeringen dan de gemeente uitgeeft. BUIG staat voor Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten. Hilversum is één van de gemeenten voor wie het BUIG-verdeelmodel nadelig uitpakt. Dit vraagt om een analyse van het BUIG-verdeelmodel in relatie tot de Hilversummer situatie en van onze aanpak op het gebied van participatie. Deze laatste analyse is tevens nodig om net als vorig jaar een beroep te kunnen doen op de zogenaamde Vangnetregeling. Op basis van deze regeling kan Hilversum deels compensatie krijgen voor het tekort.

Om in aanmerking te komen voor de Vangnetregeling moet Hilversum aan een aantal voorwaarden voldoen. De raad moet een analyse van het tekort en de genomen maatregelen bespreken.. U vindt beide in dit voorstel. Daarnaast moet de raad de begroting voor 2016 aanpassen. Het tekort lijkt uit te komen op € 4,1 mln. Naar verwachting ontvangt Hilversum op basis van de Vangnetregeling €2,2 mln. Voorstel aan uw raad is om het nadeel dat dan nog resteert van €1,9 mln te verwerken middels een begrotingswijziging.

Aanleiding

Hilversum ontvangt in 2016 minder geld van het Rijk voor de bijstandsuitkeringen dan de gemeente uitgeeft. Dit is het gevolg van de invoering van de Participatiewet en de fundamentele stelselwijziging die daarbij hoort: de gemeentelijke doelgroep groeit terwijl de beschikbare budgetten structureel minder worden. De berekening op basis van het BUIG-verdeelmodel voor de bijstandsuitkeringen, leidt voor de gemeente Hilversum voor het tweede achtereenvolgende jaar tot een tekort. Ook in een aantal andere gemeenten doet zich dit voor. Op basis van de laatste berekeningen van het Ministerie van Sociale Zaken, lijkt het tekort voor Hilversum in 2016 uit te komen op € 4,1 mln.

Wanneer een gemeente een tekort heeft van vijf procent of meer van het BUIG-budget komt de gemeente mogelijk in aanmerking voor gedeeltelijke compensatie via de Vangnetregeling die het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft ingesteld. Dit is voor Hilversum het geval. De gemeente dient dan wel aantoonbaar zoveel mogelijk maatregelen te nemen om dit tekort terug te dringen. De raad moet onderliggend voorstel bespreken om aan deze voorwaarde te voldoen en de compensatie te kunnen aanvragen.

Doelstelling

De doelstelling van dit raadsvoorstel is om:

- I. Te voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor gedeeltelijke compensatie van het BUIG-tekort 2016 via de Vangnetregeling. Deze voorwaarden houden in dat we in de aanvraag voor de compensatie het volgende moeten kunnen overleggen:
 1. Een globale analyse van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.
 2. Een overzicht van de maatregelen van de gemeente in 2016 om het tekort het hoofd te bieden en hoe zij het effect daarvan kwalificeert.
 3. Een document waarmee het college de raad in 2016 informeert over de analyse en de maatregelen die worden genomen om het tekort terug te brengen.
 4. Een document waaruit de opvattingen van de gemeenteraad hierover kan blijken.
- II. De begroting 2016 aan te passen voor het per saldo resterende nadeel op de BUIG van € 1,9 mln.

U vindt de uitwerking hiervan in dit voorstel.

I. Voorwaarden voor Vangnetregeling

Voorwaarde 1: Globale analyse

In Hilversum willen we iedere inwoner de kans bieden om een bijdrage aan de samenleving te leveren. We voeren een activerend beleid gericht op werk, passend bij het vermogen van de betreffende inwoner. Een beleid dat vooral stimuleert, maar handhaaft daar waar nodig. Met tal van maatregelen werken wij aan het terugdringen van onze uitgaven aan bijstandsuitkeringen. Dat is nodig, want Hilversum krijgt ook dit jaar minder geld voor de bijstandsuitkeringen dan de gemeente uitgeeft.

Verdeelmodel BUIG

De oorzaak van het tekort van €4,1 mln ligt deels in het verdeelmodel van de BUIG-middelen. Hilversum is één van de gemeenten voor wie dit nadelig uitpakt. Nu er voor het tweede jaar achtereensprake is van een tekort, is onderzoek naar het verdeelmodel wat ons betreft wenselijk. We moeten weten welke elementen in het verdeelmodel dit nadeel voor Hilversum veroorzaken om herhaling in de toekomst te voorkomen. Wij willen dit nader onderzoeken,. Daardoor hebben we nog meer inzicht in waar verder aanpak nodig is en zo nodig overleggen wij met het ministerie over de benodigde aanpassingen in de verdeelsystematiek.

Onze aanpak

Samen met de overige regiogemeenten lanceerden wij in 2015 een pakket maatregelen om de duurzame participatie van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te vergroten. Het gaat dan om mensen die vaak al jaren werkloos zijn of door andere oorzaken al lang niet werken.

Aan de instroom ligt het niet. We zijn streng ‘aan de poort’ waardoor de instroom de laatste jaren afneemt. Ook preventie werpt zijn vruchten af: met het project ‘De Broekriem’ en het regionale uitvoeringsprogramma jongeren, werk, onderwijs en zorg zorgen we dat het in veel gevallen überhaupt niet tot een uitkeringsaanvraag komt. En via de Hilversum Media Campus werken we aan een betere aansluiting tussen het onderwijs en het soort banen in de regio.

Om de uitstroom te bevorderen, begeleiden we met het project partiële inkomsten inwoners met eigen inkomsten en aanvullende bijstand naar financiële zelfstandigheid. De persoonlijke loopbaanbegeleiding via het Buddy Project levert dit jaar al twintig plaatsingen op. Een aantal wat we volgend jaar verder hopen te verhogen. Aanvullend startten we in oktober dit jaar met het platform ‘Onbeperkt aan de Slag’ waarbinnen werkgevers en werknemers met een beperking elkaar online en offline kunnen vinden.

De Tomin-groep was in opdracht van de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek verantwoordelijk voor de werkgeversdienstverlening en arbeidsontwikkeling. De resultaten vielen echter tegen. Hierop ondernam Hilversum onlangs extra actie. Daarnaast zijn er een aantal andere aandachtspunten waar de gemeenten (binnenkort) actie op onderneemt.

Voorwaarde 2: overzicht van maatregelen

Wij moeten tot onze spijt constateren dat onze inzet vanuit het participatiebeleid niet tot resultaten heeft geleid. Dit betekent dat het beter moet. Daartoe zijn de volgende maatregelen genomen en in voorbereiding.

In bijlage 1 vindt u een overzicht van alle maatregelen die Hilversum neemt om het tekort op de BUIG-middelen terug te brengen. De belangrijkste maatregelen lichten we hieronder toe.

1. We organiseren de werkgeversdienstverlening dichterbij
Samen met de andere gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek greep Hilversum onlangs actief in om de tegenvallende resultaten van Tomin-groep te herstellen. Een oplossing op de

korte termijn is de inzet van een jobhunter. Daarmee kunnen we naar verwachting in 2016 nog vijftig plaatsingen realiseren. Voor de langere termijn geldt dat de gemeenten de opdracht van Tomin-groep terugnemen. Vanaf 2017 komt het Werkgeversservicepunt onder leiding van de Regio Gooi- en Vechtstreek. De gemeente krijgt daarmee een directere sturing op de resultaten. Hierdoor verwachten we in 2017 weer terug te komen op het oude niveau van plaatsingen (zie Raadsinformatiebrief 2016-52).

2. We hebben extra aandacht voor naleving en handhaving

Hilversum lijkt minder fraude te constateren dan andere gemeenten van dezelfde grootte (zie bijlage 2 - monitor participatie). Ons beeld is echter dat Hilversum juist actief fraude constateert en bestrijdt (zie Wethoudersbrief 13 maart 2016). Door een andere manier van registreren is dit in de benchmark niet zichtbaar. Wij zoeken dit nader uit, zetten onze maatregelen ondertussen voort en scherpen die in 2017 verder aan. Een traject dat hand in hand gaat met het informeren van inwoners met een uitkering over hun rechten en plichten. We blijven inzetten op een zorgvuldige screening aan de poort en raadplegen alle beschikbare systemen en zetten waar nodig de Sociale Recherche in. Blijvend ondernemen wij actie op de maandelijkse signalen van het Inlichtingenbureau (vergelijkt gegevens van de gemeente met die van de belastingdienst en het UWV), voeren we zelf periodiek controles uit en werken we samen met het Kenniscentrum naleving en handhaving.

3. We optimaliseren onze dienstverlening en richten een nieuw ondersteuningsmodel in voor arbeidsontwikkeling (NOVA)

Na de decentralisatieopgave en de start van de uitvoering van de nieuwe taken, werkt Hilversum nu aan de verdere optimalisatie van de dienstverlening van de afdeling Werk, Inkomen en Zorg. Efficiënt en resultaatgericht werken dicht bij de bijstandsgerechtigde moet voor minder administratieve druk en lagere kosten zorgen. Medewerkers, bijstandsgerechtigden en maatschappelijke organisaties denken hierover mee.

Daarnaast implementeren we het model NOVA. Dit heeft als doel om de huidige manier van samenwerking en contractering met reïntegratiebedrijven en overige stakeholders op een andere manier vorm te geven. We verwachten dat we daarmee het aantal succesvolle plaatsingen kunnen verhogen.

4. We stimuleren uitkeringsgerechtigden extra om parttime te werken

De gemeente Hilversum haalt minder inkomsten uit werk en/of alimentatie van de uitkeringsgerechtigden dan vergelijkbare gemeenten (zie bijlage 2 - monitor participatie). Hierop ondernemen wij direct actie: in de rest van 2016 en 2017 stimuleren wij het parttime werken onder uitkeringsgerechtigden extra.

Aandachtspunt: uitstaande vorderingen

Kijkend naar vergelijkbare gemeenten, lijkt Hilversum veel vorderingen uit te hebben staan (zie bijlage 2 - monitor participatie). Het college is echter van mening dat hier geen extra actie op nodig is. De vergelijking levert een vertekend beeld op omdat in Hilversum ook de leningen aan zelfstandigen onder deze post vallen. Dat is bij andere gemeenten niet het geval. Hilversum vindt het van belang om mensen op deze manier te ondersteunen om een eigen bedrijf op te richten en zo economisch zelfstandig te worden (zie Wethoudersbrief 13 april 2016). Het zijn leningen die een belangrijk doel dienen: de ondersteuning van de relatief grotere groep (kleine) ondernemers en ZZP-ers in onze gemeente.

Voorwaarde 3: document aan de raad

Dit voorstel aan uw raad voldoet aan de gestelde voorwaarden om een beroep te doen op de Vangnetregeling 2016.

Voorwaarde 4: document waaruit de opvattingen van de raad kan blijken.

Dit document zal opgesteld worden aan de hand van de beraadslagingen in de commissie en raad over dit raadsvoorstel.

II. Begrotingsaanpassing

Onderstaand overzicht geeft de geraamde en gerealiseerde inkomsten en uitgaven van 2013 tot 2016 weer.

BUIG 2013-2016: gemiddeld aantal uitkeringen, uitgaven, inkomsten en saldo						
-/- teken = voordeel, bate, tekortverlagend +/- teken = nadeel, last, tekortverhogend						
jaar	2013	jaarstukken 2014	2015	begroting 2016	prognose 2016	begrotings wijziging 2016
gemiddeld aantal uitkeringen	1.749	1.913	2.041		2.250	
uitgaven BUIG	24.779.665	27.569.894	28.037.544	25.150.000	29.800.000	4.650.000
inkomsten BUIG	-416.720	-529.171	-421.910	-462.000	-462.000	-
inkomsten rijksbijdrage BUIG	-26.193.959	-27.160.106	-24.699.992	-24.688.000	-25.288.000	-600.000
saldo voor vangnetuitkering	-1.831.014	-119.383	2.915.642	-	4.050.000	4.050.000
vangnetuitkering	-	-	-1.063.143	-	-2.153.000	-2.153.000
saldo na vangnetuitkering	-1.831.014	-119.383	1.852.499	-	1.897.000	1.897.000

In de programmabegroting 2016 is geen tekort geraamd op de BUIG. Het tekort op de BUIG wordt geraamd op €4,1 mln en de gedeeltelijke compensatie vanuit de Vangnetregeling op €2,2 mln. Per saldo resteert dan een nadeel van € 1,9 mln. Dit nadeel wordt ten laste gebracht van het rekeningresultaat/algemene reserve. Ter informatie: voor 2015 is de aanvraag voor compensatie vanuit de Vangnetregeling gehonoreerd en bedroeg het resterende tekort € 1,9 mln.

2017

Het staat voor het college vast dat er in de komende jaren een fors nadeel op de BUIG zal zijn. Wij zien dat nadeel dit jaar al ontstaan. We laten het nadeel in de komende jaren bewust aflopen (van €2,5 mln in 2017 naar 0 in 2020) om daarmee aan te geven dat meer inspanning op terugdringing van werkloosheid een belangrijk aandachtspunt is. Vanwege de relatieve zekerheid van het tekort in 2017 vinden wij dat het nu al in de begroting moet worden verwerkt. Hier is immers geen sprake van min of meer toevallige afwijkingen die wij via jaarlijkse exploitatie van de gemeente kunnen laten weglopen.

Risico's

Het delen van de analyse en maatregelen met de raad is een voorwaarde om in aanmerking te komen voor de Vangnetregeling. Voldoen we hier niet aan, dan kan Hilversum een bedrag mislopen dat kan oplopen tot enkele miljoenen euro's, afhankelijk van het uiteindelijke financiële resultaat op BUIG dit jaar. Wanneer de raad de analyse en de geschetste aanpak bespreekt, voldoen we aan een belangrijke voorwaarde om in aanmerking te komen voor de Vangnetregeling.

Voorstel

Wij stellen u voor:

1. **Kennis te nemen** van de globale analyse van de mogelijke oorzaken van het tekort op het BUIG-budget;
2. **Kennis te nemen** van de geschetste aanpak om het tekort terug te dringen;
3. De begroting 2016 te wijzigen voor het nadeel op de BUIG van € 1.897.000 en het nadeel ten laste te brengen van het rekeningresultaat / algemene reserve zoals in onderstaande tabel opgenomen.

Prog	Lasten	Baten	Saldo
3 Werken - BUIG	4.650	-2.753	1.897
Totaal begrotingswijziging	4.650	-2.753	1.897

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris a.i., de burgemeester,

P.G. Schulten

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. Overzicht van maatregelen 2015-2016 en verder ter terugdringing van het tekort op de BUIG
2. Monitor participatie
3. **Bijlage Nadere toelichting vangnetregeling**